

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/145/2018
Identifikačné číslo spisu: 5810205960
Dátum vydania rozhodnutia: 22.11.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5810205960.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ T. L., bývajúceho v M., I. nábrežie č. XXX/XX, 2/ C. J., bývajúcej v M., Z. č. XXX/X, 3a/ K. U. I., bývajúceho v T. - U., W. č. XXXX/XX, 3b/ K. F. Y., bývajúcej v A., A. č. XXX, 3c/ K. X. V., bývajúcej v F. - Y., T. č. XXXX, S. republika, 3d/ H. I., bývajúceho v F. č. XX, S. republika, 3e/ Y. E. R. Q., bývajúcej v F., A. č. 1, 4/ E. F., bývajúcej v M., U. č. XXX, 5/ T. N., bývajúceho v M., F. č. XXX, 6/ U. F., bývajúceho v M., Y. č. XXX/XX-XX, proti žalovanému ŽIAREC, poľnohospodárske družstvo, so sídlom v Tvrdošine, IČO: 00 191 175, zastúpenému Mgr. Igorom Paliderom, advokátom so sídlom v Zubrohlave, Klinec II., o vydanie veci, vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 1 C 94/2010, o dovolaní žalobcov 1/ až 6/ zastúpených JUDr. Jánom Vajdom, advokátom so sídlom v Námestove, Hviezdoslavovo nám. č. 201, proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 31. januára 2017 sp. zn. 5 Co 226/2016, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Žiline z 31. januára 2017 sp. zn. 5 Co 226/2016 z r u š u j e a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Námestovo (ďalej „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. januára 2016 č.k. 1 C 94/2010-557 zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia 1/ až 6/ domáhali vydania veci (poľnohospodárskej pôdy); rozhodol tiež o ich povinnosti zaplatiť žalovanému náhradu trov konania.

2. Na odvolanie žalobcov proti výroku zamietajúcej žalobu a žalovaného proti výroku o trovách konania Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 31. januára 2017 sp. zn. 5 Co 226/2016: I. odvolanie žalobcov odmietol ako oneskorene podané [§ 386 písm. a/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)], II. rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov konania potvrdil, III. stranám sporu nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Na odôvodnenie výroku I. uviedol, že právny zástupca žalobcov prevzal rozsudok súdu prvej inštancie 4. apríla 2016. Posledným dňom 15-dňovej lehoty, v ktorej mohli žalobcovia podať odvolanie proti tomuto rozsudku, bol 19. apríl 2016 (pracovný deň - utorok). V spise sa na č.l. 574-580 nachádza zmätočné, nejasné, neúplné a na viacerých častiach nedokončené a nečitateľné faxové podanie, z ktorého vyplýva, že bolo odoslané z faxovej adresy zástupcu žalobcov 19. apríla 2016 v časovom

rozpätí od 23.47 hod. do 23.59 hod., pričom záverečná časť tohto faxového podania do 24.00 hod. uvedeného dňa súdu prvej inštancie doručená nebola. Vyplyva to aj z ucelenej fotokópie podania na č.l. 571 až 573, ktoré bolo datované 19. aprílom 2016 a doručené súdu prvej inštancie 20. apríla 2016. V spise sa ďalej nachádza na č.l. 588-593 osobne podané odvolanie žalobcov prostredníctvom ich právneho zástupcu advokáta JUDr. Jána Vájdu dňa 22. apríla 2016, teda po uplynutí odvolacej lehoty. Oneskorene podané odvolanie preto odvolací súd odmietol.

2.2. Žalovaným riadne a včas podané odvolanie nepovažoval odvolací súd dôvodné, lebo smerovalo proti vecne správne rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Vzhľadom na to výrokom II. svojho rozhodnutia potvrdil žalovaným napadnutý výrok ako vecne správne (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

2.3. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 251, § 252 a § 255 ods. 1 a 2 CSP.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podali žalobcovia dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovali z § 420 písm. f/ CSP. Uvedli, že odvolanie podali 19. apríla 2016 telefaxom, ale zároveň tiež elektronicky (ako email) a v lehote 3 dní ho doplnili jeho originálom (v písomnej forme). Postupom odvolacieho súdu, ktorý telefaxom podané odvolanie považoval za zmätočné a celkom prehliadol odvolanie podané v ten istý deň v elektronickej podobe, im bola znemožnená realizácia ich procesného oprávnenia, aby na základe riadne a včas podaného odvolania bola vec meritorne preskúmaná odvolacím súdom. Podľa ich názoru sa na vadách ich telefaxového podania (technicky) podieľal súd prvej inštancie, lebo jeho telefaxové číslo nie je dostatočne funkčné a dochádza na ňom k bezdôvodným výpadkom spojenia. Navrhli napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že napadnuté uznesenie spočíva na správnych skutkových a právnych záveroch, pričom - podľa jeho presvedčenia - v konaní nedošlo k žalobcami tvrdenej vade zmätočnosti. Navrhol preto ich dovolanie odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a tiež dôvodné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Žalobcovia vyvodzujú prípustnosť ich dovolania z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Najvyšší súd už v judikátoch R 23/1994 a R 4/2003 a tiež v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 41/2000, 2 Cdo 119/2004, 3 Cdo 108/2004, 3 Cdo 231/2008, 4 Cdo 20/2001, 5 Cdo 434/2012, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 142/2013, 3 Cdo 98/2015 vydaných do 30. júna 2016 považoval za prípad odňatia možnosti konať pred súdom postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané. Aj v zmysle rozhodnutí najvyššieho súdu vydaných po uvedenom dni (porovnaj napríklad 2 Cdo 98/2017, 3 Cdo 34/2017, 5 Cdo 98/2018, 8 Cdo 181/2017) treba za vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP považovať postup súdu, ktorý sa bez splnenia procesných predpokladov odmietne zaoberať meritom veci (napríklad konanie zastaví alebo odvolací súd odmietne odvolanie).

9. Žalobcovia spochybňujú správnosť procesného postupu odvolacieho súdu tvrdiac, že nerešpektoval účinky ich riadne a včas podaného odvolania, ktoré nastali za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku

(ďalej len „O.s.p.“). Podľa § 204 ods. 1 prvá veta O.s.p. bolo odvolanie potrebné podať do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Podľa § 42 ods. 1 O.s.p. platilo, že podanie (teda aj odvolanie) bolo možné urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami alebo telefaxom. Podanie, ktoré obsahovalo návrh vo veci samej alebo návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami, bolo potrebné doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní; podanie, ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom, doplniť nebolo treba. Podanie urobené telefaxom bolo potrebné doplniť najneskôr do troch dní predložením jeho originálu. Na podania, ktoré neboli v tejto lehote doplnené, sa neprihliadalo. Podľa § 57 ods. 3 O.s.p. platilo, že lehota bola zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobil úkon na súde alebo podanie odovzdalo orgánu, ktorý mal povinnosť ho doručiť.

10. O tom, aký bol v tej - ktorej veci procesný postup súdu a ako prebiehalo konanie, si dovolací súd môže urobiť obraz len zo spisu (3 Cdo 346/2009, 3 Cdo 183/2017, 3 MCdo 18/2010, 5 MCdo 10/2010, 7 Cdo 157/2011).

11. V danom prípade je na č.l. 570 spisu založená emailová správa odoslaná dňa 19. apríla 2016 o 23.46 hod. z adresy a@b.c určená pre „PodatelnaOSNO“, prílohou ktorej je 6-stranové odvolanie žalobcov proti rozsudku súdu prvej inštancie (v spise zažurnalizované ako č.l. 571 až 573). Za ním je v spise založené telefaxom 19. apríla 2016 podané odvolanie žalobcov (so začiatkom odosielania o 23.47 hod a posledným časom odoslania 23.59 hod) proti tomu istému rozhodnutiu (č.l. 574 až 580), ktoré skutočne - tak ako uvádza odvolací súd - vykazuje znaky neúplnosti. Na č.l. 588 až 593 spisu je založené písomné vyhotovenie (originál) odvolania žalobcov proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré bolo podané na tomto súde osobne 22. apríla 2016.

12. Odvolací súd pri posudzovaní zachovania odvolacej lehoty vychádzal z toho, že rozsudok súdu prvej inštancie bol doručený právnomu zástupcovi žalobcov 4. apríla 2016, nasledujúci deň začala plynúť 15-dňová lehota na podanie odvolania, ktorej posledným dňom bol 19. apríl 2016. Žalobcovia tieto časové súvislosti v dovolaní nespochybňujú, odvolaciemu súdu ale - aj podľa názoru dovolacieho súd - opodstatnene vytýkajú, že zohľadnil len ich faxom podané odvolanie a prehliadol ich odvolanie podané v elektronickej podobe (emailom). V nadväznosti na to odvolací súd považoval originál odvolania, ktorý bol súdu osobne doručený 22. apríla 2016, za (nové) odvolanie, podané po uplynutí odvolacej lehoty.

13. Zo spisu vyplýva, že v elektronickej podobe odoslané odvolanie žalobcov bolo podané v posledný deň odvolacej lehoty (19. apríla 2016) a že v súlade s ustanovením § 42 ods. 1 veta tretia O.s.p., bolo v lehote troch dní (22. apríla 2016) doplnené jeho originálom. V danom prípade teda žalobcovia dôvodne uvádzajú, že neboli dané predpoklady pre postup odvolacieho súdu zavŕšený odmietnutím odvolania podľa § 386 písm. a/ CSP. Pokiaľ odvolací súd považoval za významné, že k odvolaniu žalobcov nebola pripojená plná moc udelená advokátovi, ktorý v ich mene konal, dovolací súd uvádza, že (aj) do 30. júna 2016 platilo, že ak odvolanie podáva advokát v mene účastníka konania ako jeho zástupca bez toho, aby bolo preukázané jeho oprávnenie zastupovať účastníka, ide o odstrániteľný nedostatok.

14. Dovolací súd mal pri rozhodovaní na zreteli, že ak všeobecný súd nemá záver o nedodržaní zákonom ustanovenej procesnej lehoty na podanie opravného prostriedku preukázaný mimo rozumných pochybností, musí vychádzať z predpokladu, že opravný prostriedok v zákonnej lehote podaný bol (III. ÚS 331/04, III. ÚS 249/08, IV. ÚS 379/08). Pri takomto prístupe dospel najvyšší súd k záveru, že odvolací súd v danom prípade svojím nesprávnym procesným postupom odňal žalobcom právo, aby rozsudok súdu prvej inštancie napadnutý ich odvolaním bol preskúmaný odvolacím súdom (porovnaj R 23/1994). Odvolací súd tým znemožnil žalobcom, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Dovolanie žalobcov je preto nielen prípustné podľa § 420 písm. f/ CSP, ale zároveň tiež dôvodné, lebo je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod relevantný v zmysle § 431 ods. 1 CSP.

16. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací

súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Dovolací súd podľa týchto ustanovení zruší uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie.

17. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

18. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.